

Biblioteka Główna Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu

Artykuł:

Wielkopolska Izba Rolnicza w Poznaniu przejęta w styczniu 1919 r.

Źródło:

Ruch Prawniczy i Ekonomiczny Rok 3 1923 zeszyt 3, strony 526-527

Artykuł zdigitalizowany i udostępniony cyfrowo w ramach zadań projektu pt.
„Digitalizacja i udostępnianie online »Bibliografii gospodarki Wielkopolski 1919-39«
H. Maciejewskiej” (SONB/SP/550684/2022)

przedmioty: rachunki, miernictwo i książkowość gospodarczą, ogólną uprawę roli, botanikę i uprawę roślin, zoologię i hodowlę zwierząt domowych, chemję, fizykę, weterynarię, naukę o nawożeniu, warzywnictwie i budownictwie itp. Szkoły zimowe zaopatrzone są w narzędzia lub modele pokazowe, biblioteki i częściowo w inwentarz i pola pokazowe, mające nacalnie pokazać to, co uczeń w szkole słyszy lub z książki wyczyta. Ponieważ frekwencja roczna szkoły wynosi w przecięciu 60 uczni, którzy po ukończonym kursie i objęciu później gospodarstwa stale jeszcze są w kontakcie ze szkołą, wpływ tychże powinien się stać bardzo dodatnim dla rozwoju gospodarstwa włościańskiego. Szkoły państwowe istniejące w Czerlichowie, Bojanowie i Białokrynicy, posiadają 3 letni kurs gospodarstwa, na który przybywają zwykle bogatsi synowie włościańscy. Szkoły mleczarstwa istnieją w Bydgoszczy i Rzeszowie, szkoła ogrodnicza w Koźminie. Potrzebne są jeszcze szkoły weterynarii, melioracji rolnych i łąkowych oraz kultur torfowych, dalej szkoła gorzelnictwa i krochmalnictwa. Rozwijający się przemysł rolny domaga się koniecznie stworzenia takich uczelni.

Ściśle z wiedzą rolniczą złączona jest prasa rolnicza, pod tym względem jednakże daleko nam do doskonałości. Periodyczne wydawnictwa rolnicze policzyć można na palcach, a przecież $\frac{2}{3}$ ludności Polski trudni się rolnictwem. Najważniejsze tygodniki, to Gazeta Rolnicza we Warszawie, Ziemiańin i Poradnik Gospodarski w Poznaniu i Rolnik we Lwowie, oprócz tych wychodzi jeszcze kilka pism włościańskich. W ostatnim roku wznowiono wydawnictwo „Roczniki Nauk Rolniczych”, których wydawnictwo przeniesiono z Krakowa do Poznania.

Ważny czynnik w rozwoju gospodarstwa wiejskiego stanowią organizacje rolnicze, których posiadamy w Polsce dość dużo. Z główniejszych istniejących na terenie Polski wymienić wypada:

1) Samorządy rolnicze — a) Wielkopolska Izba Rolnicza w Poznaniu przejęta w styczniu 1919 r. Obecnie kompletnie zorganizowana, posiada 14 wydziałów, stację kontrolną, pole doświadczalne, Instytut i Szkołę Mleczarstwa, 3-letnią Szkołę Ogrodniczą, 13 szkół męskich i 1 żeńską, własną drukarnię i introligatornię i wydaje wspólnie z Patronatem Kółek Rolniczych tygodnik „Poradnik Gospodarski” oraz „Rocznik W. I. R.” — Zatrudnia 165 urzędników, w tem 40% z uniwersyteckim wykształceniem. W połączeniu z Izbą, na mocy odnośnych ustaw wzgl. umów pracują: Związek Kółek Rolniczych. Kółek istnieje 464 członków ca. 15 000. — Związek Kółek Włościanek — Kółek istnieje 82, członków liczy

7000. Pozatem w najbliższym kontakcie i pod nadzorem Izby pracują towarzystwa: Związek Hodowców koni półkrwi. Związek Hodowców czarno-srokatego bydła, Związek Hodowców owiec i świń, Związek Ogrodników, Towarzystwo Bartników.

b) Pomorska Izba Rolnicza, zorganizowana w r. 1921 — liczy 90 urzędników — siedziba Toruń.

c) Śląska Izba Rolnicza znajduje się obecnie w organizacji — siedziba Katowice.

2) Organizacje prywatne:

a) Centralne Towarzystwo Rolnicze w Warszawie, wyłoniło się z Towarzystwa Rolniczego. Towarzystwo ma swoje filje i podorganizacje w całej Kongresówce, utrzymuje duży i dobrze zorganizowany aparat techniczny, podzielony na sekcje i wydziały, ściśle z C. T. R. związane, aczkolwiek samodzielnie prowadzone są oddziały handlowe pod nazwą Syndykatów rolniczych, których centralną instytucją rolniczą jest Kooprolna w Warszawie.

b) Połączony z Centralnem Towarzystwem Rolniczem jest Wydział Kółek Rolniczych.

c) Odmienną i samoistną organizacją jest Centralny Związek Kółek Rolniczych, który w r. 1907 odłączył się od Centralnego Towarzystwa Rolniczego.

d) Rolnicze Towarzystwo Wileńskie.

e) Centralne Towarzystwo Gospodarcze w Poznaniu istniejące or r. 1866, posiadające towarzystwa filialne w Województwie Poznańskim i Pomorskiem. W łonie towarzystwa istnieje poszczególnie wydziały, jak hodowli inwentarza etc.

f) Małopolskie Towarzystwo Rolnicze powstałe w połowie roku 1919 przez połączenie Krakowskiego Towarzystwa Rolniczego z Towarzystwem Kółek Rolniczych. Działalność swoją rozciąga w głównej mierze na zachodnią Małopolskę, we Lwowie posiada Towarzystwo filję. Członków liczy 150 000.

g) Tow. Rolnicze w Cieszynie, członków liczy 4000.

h) Górnśląski Związek Rolników powstał w r. 1918.

i) Towarzystwo Gospodarskie we Lwowie, terenem działalności jest Małopolska Wschodnia, posiada 9 sekcji.

j) Zjednoczenie Producentów Rolnych w Poznaniu. Powstało w r. 1920. Jednoczy w sobie większą i mniejszą własność, posiada sekcje i oddziały. Działa na terenie 3 zachodnich Województw.

3) Związki: